7/1693

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

K - Q
TSE-ISO-EN
9000

SAYI : B.13.APK.0.12.00.00/ [illegible]
KONU: Yazılı Soru Önergesi

30 [illegible] 2004

[illegible]

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 29.12.2003 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1693-4050/14378 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan Samsun Milletvekili Mustafa ÇAKIR'a ait 7/1693 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabi bilgi ve değerlendirmeler aşağıda sunulmuştur.

1- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti arasında "Türk Firmaları İşçilerinin İstisna Akdi Çerçevesinde İstihdamına İlişkin Anlaşma" 06 Aralık 1991 tarihinde Bakanlar Kurulu'nca onaylanarak, 20.12.1991 tarih 21087 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Sözkonusu Anlaşma çerçevesinde, 1992 yılından itibaren Almanya Federal Cumhuriyetine işçi gönderilmeye başlanılmıştır.

2- Yalnızca, Ülkemiz ile Almanya Federal Cumhuriyeti arasında İstisna Akdi Anlaşması yapılmış olup, bu ülkeye Anlaşma çerçevesinde işçi götürülmektedir.

3- Anlaşmanın uygulanmaya başladığı 1992 yılından itibaren Anlaşma çerçevesinde Ülkemize verilen kotalar aşağıda gösterilmiştir.

Yıllar	Ülkemize Tanınan Kota Sayısı
01.01.1992-01.10.2000'e kadar	7000
01.10.2000-01.10.2001'e kadar	5860
01.10.2001-01.10.2002'e kadar	5920
01.10.2002-01.10.2003'e kadar	5750
01.10.2003'den itibaren	5520

4- 1992-2003 yılı Ekim ayı sonuna kadar İstisna Akdi ile 27.190 işçi gitmiş olup, dönen işçi sayısı ile ilgili olarak istatistiki bilgi mevcut değildir.

İnönü Bulvarı No.: 42 Emek / ANKARA Tel.: (0.312)212 20 72 Faks: (0.312) 215 18 00 E-MAİL: apk@csgb.gov.tr

Almanya Federal Cumhuriyeti'ne yıllar itibariyle gönderilen istisna akdi işçilerini gösterir tablo aşağıdadır.

Yıllar	Giden İşçi Sayısı
1992	1685
1993	1999
1994	2032
1995	2246
1996	2443
1997	1800
1998	1734
1999	2349
2000	2134
2001	2437
2002	3366
Ekim 2003 ayı sonuna kadar	2965
TOPLAM	27.190

5- Ocak-Ekim 2003 tarihi itibariyle istisna akdi kapsamında Kurumca işlemi yapılan işçi sayısı 2965 olup, 2003 Ekim ayında Almanya'da halen bulunan işçi sayısı ise 1.335' dir.

6- 1992 yılında Ülkemize tanınan kota sayısı 7000 iken istisna akdi anlaşmasının 4 üncü maddesi (bu maddede "anlaşmanın yürürlüğe girdiğinde belirlenmiş olan sayı, son 12 ay içerisinde işsizlik oranındaki her tam yüzde bir puanlık düşüş için % 5 oranında artırılır. İşgücü piyasasındaki bir kötüleşme halinde ise, sözkonusu sayı aynı şekilde düşürülür" denilmektedir) gereğince bu sayı Alman Makamları tarafından 01.10.2003 tarihinden itibaren 5520 olarak belirlenmiştir.

7- İstisna Akdi Anlaşması çerçevesinde Almanya Federal Cumhuriyetince Ülkemize tanınan kotanın kullanımını artırmak amacıyla İŞKUR İl Müdürlükleri tarafından hizmet alanları içindeki Sanayi ve/veya Ticaret Odaları, Ziraat Odaları, Esnaf ve Sanatkarlar Odaları, İşveren Sendikaları vb. kurum ve kuruluşlar bilgilendirilmiş ve İstisna Akdi Anlaşması çalışmaları tanıtılarak, Ülkemize tanınan kotanın daha çok sayıda kullanımı için konunun sosyal taraflara duyurulması sağlanmıştır.

Bunların dışında, TOBB, Türkiye Müteahhitler Birliği, Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu ile Türkiye İnşaat Sanayicileri İşveren Sendikası nezdinde sözkonusu anlaşmanın tanıtılması ve kotaların daha çok sayıda kullanımına yönelik çalışmalarımız sürdürülmektedir.

8- İstisna Akdi ile ilgili anlaşma hükümlerine göre; Türk işverenler ile Almanya Federal Cumhuriyeti'nde mukim firmalar arasındaki ilişki "İstisna Akdi"ne, istisna akdi işçisi olarak isimlendirilen ve bu anlaşma çerçevesinde Almanya'ya götüren Türk işverenler arasındaki ilişki ise, "Hizmet Akdi"ne dayanmaktadır.

7/1693

Anlaşmanın 5 inci Maddesinin (1) nolu bendinde; "Çalışma izni sadece, istisna akdi işçilerine ödenecek ücretin, yurtdışını istihdam yapı da dahil olmak üzere kıyaslanabilir nitelikteki işler için ilgili Alman Toplu İş Sözleşmelerinde öngörülen ücrete tekabül etmesi halinde verilir"

Hükmüne amirdir.

20 Aralık 2001 tarih 21087 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş bulunan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti arasındaki Türk Firmaları işçilerinin İstisna Akdi çerçevesinde istihdamına ilişkin Anlaşmanın uygulama usul ve esasları Tebliğ ile belirlenmiştir. Bu Tebliğin 12 nci maddesinde; "firma tarafından Almanya'da çalışmak üzere gönderilen işçilerin sigorta primlerinin, bu işçilerin Almanya'da bulunduğu süre için, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 78 inci maddesine göre belirlenen azami sınır dikkate alınarak ve işe başlama ve işten ayrılma tarihlerinin ayın birinci ve otuzuncu günleri dışındaki bir tarihe rastlaması halleri hariç, her ay 30 gün çalıştığı kabul edilmek suretiyle ödeneceği, prim ödeme gün sayıları ile sigorta primlerinin Sosyal Sigortalar Kurumu'na yukarıda belirtilen miktarlardan, az bildirilmesi halinde, eksik bildirilen fiili duruma uygun olduğunun firma tarafından kanıtlanması koşulu ile bu bildirimlerin geçerli sayılacağı" belirtilmiştir.

Dolayısıyla; Anlaşmanın 5 inci maddesinde de açıklandığı üzere, Almanya' ya çalışmak üzere gönderilen Türk işçileri için ödenen prim miktarı, 506 sayılı Kanunun 78 inci maddesi gereğince tavan ücret üzerinden ödenmesi gerekmektedir. Bunun nedeni, Almanya Federal Cumhuriyetinde uygulanan asgari ücretin söz konusu Kanundaki tavan ücrete tekabül etmesidir.

Bu nedenle, istisna akdi çalışması çerçevesinde istihdam edilmek üzere Federal Almanya'ya gönderilen işçilerin 506 sayılı Kanunun 78. maddesine istinaden tespit edilen asgari ücretin altında bir ücret üzerinden sigorta priminin ödenmesi, Kanundaki sigorta prim ödeme sistematiğini ve Kanun önünde eşitliği bozacağından mümkün bulunmamaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Murat BAŞESGİOĞLU
Bakan